

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS
Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia
Principios de conservación preventiva IV
Departamento: Principios de Conservación dos bens culturais
Formación básica
Curso: 2º
2º Cuadrimestre
2 ECTS
Teórica
Profesor: Susana Ara Poceiro
susanaara@edu.xunta.gal
Horario: 2 horas semanais
DESCRIPCIÓN DA MATERIA

O alumnado deberá aprender os criterios e técnicas para o control preventivo dos bens culturais nas tarefas de manipulación, almacenamento, embalaxe e transporte a que se ven sometidos no ámbito do museo.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica laboral unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara a diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos a a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X3	Recoñecer e identificar as alteracións do ben cultural e as causas de seu deterioro para avaliar o estado de conservación.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de prevención, conservación e/ou restauración mais axeitado.
X6	Acadar coñecementos críticos sobre a metodoloxía, estratexias de actuación, tratamentos e emprego de materiais para a conservación e a restauración
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración
X9	Coñecer e aplicar a deontoloxía profesional e a normativa relativa aos bens culturais e a súa conservación e restauración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.
X16	Avaliar a eficacia dos tratamentos realizados.
X17	Determinar e aplicar as condicións axeitadas para a conservación preventiva de ben cultural “in situ”, durante a súa exposición, almacenamento, transporte ou depósito.

X18	Documentar calquera dato derivado do estudo e proceso dos tratamentos de conservación e restauración que contribúa a facilitar a comprensión e coñecemento do ben cultural
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA	
Coñecer os efectos que a manipulación, o transporte e o embalaxe teñen sobre as coleccións (especialmente, as forzas físicas).	
Comprender a necesidade de deseñar axeitadamente protocolos e medios para a manipulación, almacenaxe, traslado e transporte das coleccións.	
Coñecer os sistemas de almacenaxe, transporte e embalaxe.	
Controlar as condicións ambientais sobre as coleccións.	
Coñecer e utilizar os instrumentos e métodos de medición. Análise de datos.	

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidade	Subtemas	% da avaliación
1. Instrumentos e métodos de medición.	<ul style="list-style-type: none"> Instrumentos e métodos de medición, segundo axentes. Plan de medicións. Análise de datos periódicos. 	35%
2. Manipulación, embalaxe, transporte e depósito.	<ul style="list-style-type: none"> Manipulación. Embalaxe. Transporte. Depósito. 	40%
3. Materiais empregados	<ul style="list-style-type: none"> Madeiras. Plásticos. Papeis e filmes. Elementos metálicos. 	25%

PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Metodoloxía	Horas aula	Horas fora	Total
Sesión maxistral	21		21
Estudo autónomo		6	6
Traballos tutelados	6	8	14
Prácticas e estudos de casos	9		9
Total	36	14	50

METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia e tomar contacto co alumnado.
Sesións maxistras	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. No caso de confinamento ou corentena as clases impartiranse a través da plataforma Cisco Webex Meetings co conseguinte traslado da información ao alumnado.
Traballo tutelado	Traballo individual autónomo. Estudo dos contidos expostos polo profesor. Estudos de caso, debates e outras actividades. Actividades de aplicación dos coñecementos e resolución de problemas e exercicios. O alumnado debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma. En caso de confinamento ou corentena a entrega de traballos realizarase mediante a plataforma Moodle. A tutela desenvolverase no horario establecido para tal fin.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

Método	Criterios	% avaliación
Probas escritas	Avaliación global do proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias e coñecementos	60 %
Exercicios prácticos	Puntualidade na entrega Calidade Rigor técnico-científico Grao de aplicación de conceptos teóricos Claridade, eficacia na expresión	30 %
Observación sistemática	Asistencia a clase, participación na exposición de debates e traballos propostos, e entrega dos mesmos nos prazos fixados	10 %

OUTROS COMENTARIOS Á AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- A asistencia é obrigatoria. A non asistencia ás clases repercutirá na cualificación nun 10%, o alumnado poderá ser cualificado cun 0 no apartado “Observación sistemática”.
- Avaliarase o progreso do proceso de aprendizaxe, incluíndo estes resultados acadados no traballo continuado de clase, os exercicios e traballos entregados no tempo estipulado e os exames que se realizarán ao longo do curso.
 - **Avaliación continua:** o alumnado deberá realizar tódolos traballos e exames establecidos ao longo do curso. Sea imprescindible acadar un mínimo de 4 para facer media entre as notas e

un mínimo de 5 para aprobar.

No caso de perda de avaliación continua (mais do 25% de non asistencia sen xustificar), o alumnado deberá presentar igualmente os traballos propostos ao longo do curso tanto en convocatoria ordinaria como en extraordinaria, en avaliación presencial ou en avaliación telemática.

- **Convocatoria ordinaria:** ao rematar o curso, na convocatoria ordinaria, realizarase un exame final que servirá de recuperación parcial/total segundo as partes non superadas. A avaliación ordinaria poderá incluír a realización de probas específicas finais, comprendendo esta os contidos teóricos e todos aqueles relacionados cos traballos ou lecturas realizados ao longo do curso e recollidos como parte da avaliación.
- **Convocatoria extraordinaria:** o alumnado que non supere a convocatoria ordinaria terá a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria. A avaliación extraordinaria consistirá na realización dun exame global da materia, presencial ou telemático.
- Procedementos de comunicación para clases, titorías e consultas:
 - Correo electrónico corporativo: susanaara@edu.xunta.gal
 - Plataforma Moodle (Plataforma de aprendizaxe empregada pola Escola Superior de Conservación e Restauración de Bens de Galicia, de acceso mediante contrasinal a través da pestana AULA VIRTUAL).
 - Videoconferencia Webex.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofreceráse atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías docentes desenvolveranse no horario establecido para esta finalidade.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- AA.VV. : *Guía para un plan de colecciones ante emergencias*. Ministerio de Cultura, Madrid, 2009.
- Ashley-Smith J. : *Risk Assessment for Object Conservation*. Butterworth-Heinemann, 1999.
- Fernández, C., Arechavala, F., Muñoz-Campos, P. y De Tapol, B.: *Conservación preventiva y procedimientos en exposiciones temporales*. Grupo español del IIC (2008).
- García Fernández, I. : *La conservación preventiva de bienes culturales*. Alianza Forma. Madrid ,2013.
- Guichen Gael de : *Climate in museums, measurement* .2ème éd. ICCROM, 1988.
- López Ruiz,C. Y Cuba Taboada,M.: *Conservación Preventiva para todos. Una guía ilustrada*. Agencia Española de cooperación internacional para el desarrollo. Madrid, 2014.
- Rotaeche Gonzalez de Ubieta,M. : *Transporte, depósito y manipulación de obras de arte*. Ed.Síntesis. Madrid, 2008.
- Vaillant, M., Domenech, M^ªT., Valentín,N.: *Una mirada hacia la Conservación Preventiva del Patrimonio Cultural*. Ed. Politécnica de valencia, 2003.
- Thomson, G. : *El Museo y su entorno*. Ediciones AKAL, 1998